

ignorantiam; & cum damnatio quid odiosum est, strictè est intelligenda.

1002 Respondeo 2. Quod solum per ignorantiam invincibilem posset salvari ea inculpabilis ignorantia: sed hæc non est facile concedenda, ut iam dicam in hac propositione: ergò in practica ea ignorantia non est admittenda, ut inculpabilis, seu invincibilis, nisi in casu postea ibi ponendo.

1003 Respondeo 3. Quod licet inculpabilis sit poenitens in dicta Mysteriorum Trinitatis, & Incarnationis ignorantia: & quamvis admittamus, non esse de necessitate mediæ ad iustificationem notitia expressa illorum, & ut per contritionem salvetur homo: tamen requiritur de necessitate Sacramenti: quia ad Sacramenti Poenitentiae receptionem est necessaria fides expressa, vel virtualis contenta, ut iam dixi, in notitia habituali, & repetitis aliquoties actibus fidei eorum: nam ut validè adultus Sacramentum aliquod recipiat, debet intendere illud recipere; & ad hoc non potest non de illo, & illius fructu notitiam aliquam, etsi rudam, habere, videlicet, quod sit instrumentum, quo Deus per illud condonat peccata per merita Iesu Christi Filii eius, qui factus est homo, ut nos per Sacramenta ab eo instituta, redimeret: ergò de necessitate Sacramenti est notitia, sive habitualis, sive actualis Mysteriorum Trinitatis, & Incarnationis; ita Lumbier hic, num.

2034. 2035. & 2036. Hozes, numer. 26. Torrec. num. 9.

1004 Et ex hoc principio potest Confessor doctrinam sumere, ut poenitentem instruat, inquirendo ab eo: An sciat, quid vult recipere? Et iuxta eius responsa, etsi rustica, barbara, & insufficientia, docere illum, quod quaerendo confessionem, quaerit medium, seu instrumentum institutum à Christo Domino Filio Dei, qui homo factus est, virtute Spiritus Sancti, ut hominem per peccatum perditum liberaret ab illo, & gratiam illi conferret, qua iustificatur, & gloriam consequatur. Ecce quomodo, qualibusque, & paucissimis verbis instruitur poenitens facile in notitia Mysteriorum Trinitatis, & Incarnationis, & Sacramenti quod recipit.

1005 3. Advertentia est, quod inquireat Confessor à poenitente Mysterium Incarnationis, in quo quatuor mysteria agnosci debent, nimirum, Incarnatio, Passio, Resurrectio, & Ascensio in Coelum Domini nostri Iesu Christi. Non tamen est necessaria notitia Circumcisionis, Adorationis Magorum, Baptismi Christi, aut ipsius prædicationis. Et cætera, quæ in antecedenti advertentia appono, applicabis hic.

1006 Quarta. Quærat ab eo de Symbolo Apostolorum: in eo namque omnia fidei mysteria, quæ debet fidelis scire, & confiteri includuntur. Et sufficit, si memori- ter illa sciat rusticus cum modera- ta, seu cõfusa illorum intelligentia.

In-

1007 Insuper scire tenetur fidelis, & credere Sacramenta Ecclesiae; præcipuè, Baptismum, Poenitentiam, & Eucharistiam, & qui aliquod suscipit, debet de eo notitiam habere. Omnia hæc mysteria, etsi non necessitate mediis tamen necessitate præcepti expressè scire obligantur fideles; quia ea expressè ex eodem præcepto credere tenentur: nam, ut dixi, scire debent, quod credunt expressè, & ideò absolvi non potest ea culpabiliter ignorans: quia peccando accedit, cum inobediens præcepto gravi persistat.

1008 Deinde Præcepta Decalogi, & Ecclesiae Mandata. De orationibus, *Pater noster*, *Ave Maria*, & *Per signum crucis*; plures dicunt solum esse veniale eorum ignorantia. Sed de oratione *Pater noster*, non admitto, cum Tapia, tom. 2. lib. 1. quæst. 2. art. 6. & aliis.

Quando Confessor, tentato poenitente per aliqua fidei mysteria, ut vnius Dei, & remuneratoris, & Trinitatis, & Incarnationis, Sacramenti Eucharistiae, & Præceptorum Decalogi, invenit illum sufficientem, transeat, percurrendo confessionem. At verò cum in his ignorantem agnoscit, hic labor, hic dolor.

1009 Et advertat, sufficere, quod substantialiter respondeat, illis verbis, quæ in Symbolo iuxta communem catechismum ponuntur. Nec requiritur quod eo ordine sciat: erit tamen conveniens illitteratis, & præcipuè aggressi-

bus, & rusticis, ut memori- ter edificent, & ita retineant.

1010 Si aliqui ita rudes fuerint, ut instruere illos impossibile videatur, procuret Confessor meliori modo, quo potuerit, docere eos ea, quæ de necessitate mediis sunt mysteria iuxta finem parvum captum: quia si possibilis non est in illis intelligentia maior, parvissima sufficiet. Vide Thom. Sanch. lib. 2. Summ. cap. 3. num. 18. 21. & 22. Et illum premat, & pungat, ut quantum potuerit, diligentiam apponat, ut Christianam doctrinam ediscat.

§. II.

IX. Sanch. in Summ. lib. 2. cap. 3. num. 18.

§. I.

resolvantur.

1011 **Q**uaes 1. Quomodo cum moribundo ignorante mysteria fidei culpabiliter se Confessor habebit?

Respondeo ex Sanch. in Summ. lib. 2. cap. 3. num. 23. quod proponat infirmo præcipua nostræ fidei mysteria, nimirum, quod Deus vnus, & remunerator est, Trinitatemque, & Domini Incarnationem meliori modo quo possit, non illum defatigando, sed suaviter excitet, ut de præterita negligentia se doleat, & emendationis propositum habeat, & actus fidei eliciat, sicut cuilibet in extremis laboranti utilissimum est. Et idem ait de infirmo nimis gravato accidentibus infirmitatis. Hozes, num. 37.

tionibus degant, non sunt amovendae ex hoc capite à frequenti communione; circa omnia hæc cuperem, videres Salmant. nostros doctissimè, & eruditè, ut solent, tom. 11. tractat. de Eucharist. de hoc tractantes. Vide etiam infrà explicationem propositionum 22. & 23. ab Alexandro VIII. damnatarum.

1020 Secundum punctum est declarare, quod non est de iure Divino communio quotidiana.

Tertium punctum est, prohibere, tum communionem in die Parasceves. Tum quosdam abusus, ut est Eucharistiam in lecto sumere, deferendo eam occultè, vel ab Oratorio, vel ab Ecclesia. Et quod nemini porrigantur, nec plures, nec maiores hostia, quam visitata.

1021 Circa quod adverte 1. Quod hic non prohibetur communicare in Oratoriis privatis erectis Pontificia auctoritate, nec quod infirmis, qui non possunt Oratoria, vel Ecclesias pergere, deferatur ex illis aliquando Eucharistia decenti apparatu; & ubi mos viget, quod Sacerdos stola, proprio ipsius pallio operta, cum lumine, & tintinabulo præeunte, deferat Sacramentum, non videtur reprehendenda; sed quod ita occultè portet, ut absque signo eat, talitèr, quod eo prætereunte, non adoretur ab omnibus Christi Domini Corpus; ita D. Hebas.

1022 2. Adverte, circa plures formas, vel maiores confluentis porrigendas, non esse contra

Decretum, quod si Sacerdoti, cui supersunt aliqua formæ ex appositis ad communionem accedentium, quod tribuat ultimis Eucharistiam sumentibus duas, aut tres formulas; nec quod fiant in aliqua Parochia, vel Conventu formæ aliquantulū maiores, quam alicubi, si communiter ita ibi fit, causa formularii, nec denique, quod aliquo casu, maiori, quam consuetis forma alicui communio detur, dummodò accidentalitèr, & non studiosè fiat: nam in Decreto prohibentur abusus, cuiusmodi non sunt prædicti casus.

1023 Leander à Sacrament. tom. 2. tract. 7. disp. 4. cum Suarez, Bonac. Dian. Granad. Fagund. Sà, & aliis asserit, quod potest Sacerdos partem suæ hostiæ principalis dare Laico ex devotione Eucharistiam petenti; quia nullo iure prohibetur, nec integram sumere obligatur. Iudico tamen, hoc disluetum esse, in aliqua verò gravissima circumstantia, tum præcellentis personæ, tum & præcipuè necessitatis urgentis, ut ad Viaticum infirmo morti proximo dandum, potest inoffensè fieri; & in hoc ultimo casu obligatione gravi, ait Ioannes Sanchez in select. disp. 22. num. 21.

1024 Quartum punctum Decreti est, ut non permittatur, quod peccata venialia (& idem dicendum iuxta plures de mortalibus iam confessis) cum simplicibus Sacerdotibus, id est, non habentibus ab Ordinario approbationem, confiteantur. Non tamen annullat con-

confessiones sic factas, ut advertit Lumbier supra hoc Decretum, tom. 2. pag. mihi 974. quem ceteri sequantur. Unde malè facient, tam simplex Sacerdos, quam poenitens, si ab huiusmodi confessione non desistant; & uterque puniri potest ab Ordinario, etiamsi delinquens Regularis sit; quia Decretum ad hoc facultatem tribuit. Non tamen hic prohibetur, quod Religiosis à iure concessum est, de quo aliquid tetigi in explicatione proposit. 16. ab Alexand. VII. damnata à num. 190.

1025 Et advertat poenitens, quod si cum notitia huius Decreti, ad confessionem venialium cum simplici Sacerdote accedit, se periculo exponit nullam faciendi confessionem; quia peccando accedit, & quamvis hoc solum esset veniale, eo quod ad veniale solum velit obligare Decretum, quod non videtur concedendum, utpotè de materia gravi, datur etiam hoc periculum, si in genere venialium levia sunt peccata, quæ confitetur; quia proposito non peccandi caret, nisi bona fides illum excuset, quod data hac circumstantia, est difficile. Vide Curs. Moral. tom. 1. tract. 6. cap. 5. punct. 4. num. 56.

1026 Iudico tamen probabiliter, quod simplex Sacerdos potest extra confessionem absolvere licitè à minori excommunicatione, iuxta opinionem tutam Dianæ, 5. part. tractat. 9. resol. 3. Curs. Moral. tom. 2. tract. 10. cap. 4. punct. 14. à num. 164. Et

hoc licet in ea detur eadem ratio prohibitionis; propter dicta in advertentiis generalibus initio positus, num. 1024.

EXPLICATIO PROPOSITIONUM damnatarum ab Alexandro VIII. Pontifice Maximo. Præmittitur Decretum, & aliqua in eum ponantur advertentie.

1027 **A**lexander VIII. præmissò diligenti examine plurimorum in Sacra Theologia Magistrorum, damnavit suo Decreto edito die 7. Decembris, anno Domini 1690. triginta supra vnam propositiones, ut scandalosas, malè sonantes, iniuriosas, hæresi proximas, sapientes hæresim, erroneas, schismaticas, & hæreticas, respectivè. Et dicitur *respectivè*, quia non quælibet earum meretur omnes has censuras simul; sed quod aliqua scandalosæ sunt, aliæ hæresim sapientes, aliæ erroneæ, & aliæ hæreticæ.

1028 Et ut intelligatur, quæ earum sint, vel hæreticæ, vel erroneæ, vel sapientes hæresim, &c. Placuit explicare breviter, quid per quamlibet harum censurarum intelligatur; quod iam fecit succinctè, doctè, & satis clarè ad doctos, & illiteratos R. P. Corella in sua Aurea istarum propositionum explicatione. Sed prius vide supra in advertentiis ad proposit. Alexand. VII. à num. 1.

1029 Adverte 1. Quod propositio hæretica est, quæ imme-

1012 Quæres 2. Vtrum dari possit invincibilis ignorantia mysteriorum fidei?

Respondeo, quod ex natura rei non est dubium dari posse, quia præcepta fidei, cum sint positiva, etsi Divina, non à iure naturæ, sed positivo imposita sunt. Vnde ille, qui vagans in campestribus, Evangelium, & præcepta legis gratiæ non audivit, invincibilem ignorantiam mysteriorum fidei habebit: & si naturalem legem servat, cum aliàs sine fide salvari non possit, non deficiet ei Divina providentia, quæ eum aliquo medio instruat. Ita D. Thom. 1. 2. quæst. 10. artic. 1. vt iam tetigi ad propositionem 4. Innoc. XI.

1013 At verò illi, qui inter fideles degit non est admittenda invincibilis ignorantia, nisi casu rarissimo: cum frequentèr in Ecclesia prædicetur, & doceatur doctrina Christiana, & à Parocho tempore Quadragesimæ invitetur, vt ab ipso instruat. Et quamvis custodientes pecora, vt pastores, & alii in silvestribus, & campestribus habitualitèr morentur, ad minus tamen semel in anno ad recipienda Sacramenta vocantur; & nemo eorum, qui doctrinam Christianam ignorant, carent aliquo conscientiæ scrupulo, vel remorsu; & hoc sufficit vt ea ignorantia invincibilis non sit; cum ab eo excitati, maioribus inquirere debebant, qua obligatione circa hoc tenerentur; iuxta illud Deuteronom. cap. 32. *Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi, maio-*

res, & dicent tibi. Et ita tenet Illustrissimus Tapia, tom. 2. lib. 2. quæst. 2. artic. 9.

SEXAGESIMA QUINTA propositio.

*SUFFICIT ILLA MYSTERIA
semel credidisse. Damnata.*

EXPLANATIO.

1014 **S**entiendum est, non sufficere, nec semel scivisse hæc mysteria, si iam oblita sunt, nec semel illa credidisse: quia ita declarat hic Innoc. contrarium damnando.

In triplici sensu intelligi hæc propositio potest: 1. Quod sufficet pro receptione, toties, quoties, Sacramenti Pœnitentiæ in posterum, semel credidisse Mysteriora Trinitatis, & Incarnationis, absque nova eorundem fidei repetitione.

1015 2. Quod sufficit semel credidisse ea, vt quamvis postea culpabilis ignorantia illorum detur, nec præcepto fidei, nec absolutioni deficiat homo.

3. Quod vnico fidei actu in vita facto, fiat satis de fide explicita elicienda.

Et in quolibet eorum sensu damnata est propositio; Lumbier, num. 1783. Torrecilla, & Corrella.

Cætera ad hanc propositionem detestandam videbis in explicatione propositionis antecedentis.

dentis, & quintæ, & decimæ septimæ Innoc. XI.

ADVERTENTIÆ BREVES
ad Decretum Sacræ Congregationis,
approbatum ab Innocentio XI. die
12. Februarii, anno 1679. &
ipsius iussu publicatum.

1016 **H**oc Decretum videri potest apud Lumbier, tom. 2. num. 1082. in quo quatuor discernuntur.

Primum est, quod relinquit Parochorum, seu Confessariorum prudentiæ, & discretioni usum communionis quotidianæ designandum, iuxta dispositionem, devotionem, virtutum exercitium, fructus perceptionem earum personarum, quæ huius Sacramenti talem frequentiam cupiunt.

1017 Vnde, nec status, nec officium excluditur ab hoc frequentissimo vsu, si talis devotio, & præparatio habeatur: maiori tamen à Confessario cura adhibenda est, & aliquando solertia vtendum, vt in personis, vel coniugatis, vel sæcularibus curis deditis, talis devotio, & præparatio exquiratur; & sic, nec ex vna parte devotionis, seu charitatis fervor remittatur, avertendo à frequentia communionis; & ex alia apparentèr fervida, seu indiffereta devotio retundatur, talem usum moderando.

1018 Et hoc potissimè ex coniugatis, & quotidianis occupationibus implicatis exquirendum est;

nam si coniugati nimis sint dediti carnalibus deliciis, etsi licitis, quomodo de vera ipsorum devotione circà hoc Sacramentum iudicandum est? Si spiritus delicias per hoc Sacramentum desiderant, contenti sint moderatissimo matrimonii vsu; semota vero coniugis qualibet iniustitia, in repugnantia debitum reddendi; nec illi coniugati, qui quotidie communicant, (eorum satis probata vitæ rectitudine) sunt arcendi à communione eo die, qui coniugi debitum reddiderunt; sicut nec pollutio in somnis, aut involuntaria ad hoc obstat, nisi animi vagationem, vel turbationem spiritus relinquat; quo casu à communione sub veniali abstinendum iudicatur melius, Lugo de Eucharist. disp. 15. sect. 1. cum aliis; nisi mediet lubileum, aut gravis necessitas.

1019 Dic etiam idem de personis quotidianis occupationibus deditis, istæ namque quam præparationem, & devotionem præmittent, cum frequentèr in sæcularibus negotiis mentem divagatam habeant, & in lege cupiditatis, vel ambitionis die, ac nocte meditentur, neque abstinant ab assuetis, etsi levibus, & sæpè ex consuetudine culpis. Si verò sua opera in Deum dirigant, & præ oculis mentis, prout humana fragilitas patitur, eum in negotiis habeant; & ex obligatione, suæque familiæ decenti sustentatione, exterminata ab eorum cordibus mundana ambitione, terrenaque cupiditate, in his occupa-

diatè opponitur veritati ab Ecclesia, vt de fide proposita, v. g. asserere, quod Trinitatis personæ non sunt tres, vel quod sunt plures. At quod vide nostr. Salmant. tom. 7. tractat. 17. disp. 9. dub. 4. §. 11. à num. 43. vbi plura adducunt.

1030 2. Adverto, quod erronea propositio est illa, quæ opponitur propositioni illatæ per legitimam consequentiam ex vna propositione de fide, & ex alia lumine naturali nota; ita communiter vt testatur Bañez, 2. 2. quæst. 11. artic. 1. & Lugo de fide, disput. 20. sect. 3. num. 78. v. g. asserere, quod *Christus non est risibilis*, quia opponitur conclusioni affirmanti, *Christum esse risibilem*, illata ex hac propositione, *Omnis homo est risibilis*, quæ est lumine naturali nota, & ex hac, *Christus est homo*, quæ est de fide, sub hac forma: *Omnis homo est risibilis; Christus est homo: ergo Christus est risibilis*. Vide Lugum de fide, disp. 1. sect. 3. §. 1. qui asserit §. 2. num. 279. quod conclusio illata ex duabus propositionibus de fide, speculativè loquendo, est de fide, & de fide credi potest. Si autem creditur propter præmissas (ait) non creditur de fide, sed vt conclusio Theologica, ita num. 237.

1031 3. Adverto, quod propositio proxima hæresi, est illa, quæ inter Authores vagatur sub lite opinionis, an sit hæretica, vel non, aliis affirmantibus, negantibus aliis; ita Lugo, disp. 20. nu-

mer. 79. & 80. vel vt explicant nostri Salmantic. loco citat. num. 49. est illa, quæ opponitur veritati deductæ ex principio fidei per consequentiam, non evidentem metaphisicè, sed certa moralitèr.

1032 4. Adverto, quod propositio sapiens hæresim est illa, quæ anfans dat timèndi, an in ea lateat hæresis iuxta maiorem, vel minorem suspicionem, quæ generatur ex illam proferente, vel ex aliis circumstantiis, tum materiæ controversæ, tum modi proferendi verba, tum loci, & temporis, aut aliis; ita Lugo, à num. 88. v. g. ista propositio: *Pater est maior filio*, ab hæretico Ariano prolata, sapit Arii hæresim: à Christo Domino, dicente Ioann. 10. v. 18. *Pater maior me est*. Est Catholica, quia Christus loquitur de se vt homine. Arius autem dicit, Christum esse creaturam.

1033 5. Adverto, quod propositio malè sonans, quæ ab aliquibus apud Suarez de fide, disp. 19. sect. 2. num. 18. pro eodem sumunt, ac piarum aurium offensiva, Lug. num. 94. sic eas explicat; quod propositio malè sonans est, quæ constat vocibus extra communioem significationem, & malam significationem habent, & falsam, licèt de facto ad veram significationem vsurpentur, v. g. ista propositio: *In Deo sunt tres essentia relativa*, quæ ex parte sensus non est contra fidem, cum non affirmet, dari in Deo tres essentias, seu naturas; sed solum da-

dari tres subsistentias; dissonantiam tamen causat ex parte vocum, quia ad significandam subsistentiam vitur nomine essentia, contra communem vsum Catholicorum. Vnde Vincentius Ferrer. quæst. 14. num. 39. sic explicat propositionem malè sonantem, videlicèt, *quæ habet sensum congruentem fidei, verba autem non congrua*.

1034. Propositionem autem piarum aurium offensivam, ait Lugo, num. 94. etiam esse illam, quæ constat vocibus, quæ licèt nullam malam significationem habeant, tamen in eo, quod dicitur, vel in modo quo dicitur, pietatem ad Sancta retardat, quia non semper quod verum est licet, aut dicere, aut vbiq; proferre, vel propter reverentiam ad Sancta, vel ne illa in contemptum venire faciat; vt si quis expenderet peccata obscæna alicuius Sancti Canonizati, vel assereret, *plura in Breviario contineri apocryphas*; quia hæc, & similia fidelium pietatem offendunt, & ad contemptum Sacrorum inducunt.

1035 6. Adverto, quod propositio temeraria est, quæ circa doctrinam fidei, Theologiæ, vel morum aliquid absque sufficienti fundamento affirmat, aut negat. Et duplicitèr potest esse temeraria; vno modo contrariè, vt cum quis pugnat contra communem Patrum, & Theologorum sententiam, v. g. affirmare, *Beatam Virginem in Cælo non esse in corpore, & anima*. Alio modo, negativè vt

cum in rebus ad fidem pertinentibus aliqua quis profert absque Patrum, & Theologorum auctoritate (licèt aperte non ipsis repugnet) & sine sufficienti, & rationabili fundamento; ita Salmantic. tom. 7. tractat. 17. disp. 9. numer. 60.

1036 7. Adverto, quod iniuriosa propositio est, quæ alicui personæ, Communitati, aut Reipublicæ iniuriam irrogat: & erit illius speciei peccati iuxta virtutem, cui opponitur; vt si iniuria sit contra Deum, blasphemia, si contra homines, erit contra charitatem, & iustitiam; & hoc secundo modo appellatur, ad distinctionem blasphemia, proprie iniuriosa propositio, vt contingit in libellis famosis contra Principes, & personas publicas, contra Religiosos Ordines, & contra Prælatos, & etiam contra particulares personas.

1037 8. Adverto, quod propositio schismatica vocatur illa, quæ aliquid docet contra unitatem servandam inter membra Ecclesiæ, tam secundum se comparata, quam respectivè ad Prælatos. Vt si quis assereret: *Subditos posse Prælatos suos, cum peccant, pro libito suo corrigere, & punire, vel malo Prælato non esse obedientem*; ita Salmant. n. 57.

1038 9. Adverto, quod scandalosa propositio est, quæ licèt enuntiet verum, nihilominus in materia morum occasionem ruinæ audientibus affert, quatenus eos aliquo modo retrahit à bono; vel